

fra amt og fra forskellige grene af centraladministrationen samt i Socialdemokratiets arkiv, her såmænd alene i de trykte kongresrapporter. Et nøjere studium af byens egne arkivsager ville formentlig også have givet mere. Alt dette ville givetvis have krævet meget arbejde og først og fremmest en betydelig rutine i arkivstudier. Før eller siden bliver det nødvendigt, at den slags arbejde foretages, hvis vi virkelig skal have historiske studier over lokalstyret i vort århundrede.

Når dette principielle er sagt, skal det om bogen her siges, at den er velskrevet og godt disponeret og dertil særdeles rigt illustreret og smukt trykt. Den er lidt svær at vende tilbage til, fordi den mangler indholdsfortegnelse, og da der heller ikke er registre (lad måske gå med det), er det ikke umiddelbart let at finde frem til f.eks. afsnittet om gasværket. Men der er et afsnit om det, som der er om lokalbane, om elværk, om havn osv., alt det, der skal med i en byhistorie. I meget er bogen da også blevet almindelig byhistorie, men her savnes et udblik til andre byer: var man forud, på højde med eller bagud? Der mangler kort sagt professionalisme på mange områder; men uden tvivl vil alligevel mange have glæde af at læse bogen.

Vagn Dybdahl

Erik Nørgaard: *Richard Jensen – myten om en mand*. (Holkenfelts Forlag, 1992). 208 s.

Richard Jensen var søfyrbødernes formand i mellemkrigstiden og igen i en periode efter 1945; tillige var han ledende kommunist (medlem af centralkomiteen) og Kominterns repræsentant både i Danmark og i internationale organisationer. Dette være sagt, fordi han i dag næppe har en plads i den al-

mindelige historiske viden, selv om han var et velkendt navn i mellemkrigstiden.

Erik Nørgaard har skrevet om ham i sine forskellige bøger om Komintern, og Richard Jensen har selv skrevet sine erindringer. Den nye bog bringer ikke meget nyt, men giver dog nogle ikke kendte enkeltheder – uden at ændre helheden eller de afgørende forløb.

Den består af tre dele: et kort rids af R. J.s liv indtil han i 1941 blev idømt 16 års fængsel for flere skibssabotager, derefter følger 130 siders gengivelse af fængselsdagbogen 1942-44 og endelig et stykke om livet efter befrielsen.

Det er dagbogen, der er det centrale nye, selv om R. J. selv også har brugt den i sine erindringer. Det er ikke begivenhederne som sådanne i fængslet, der har betydning – det er ensformige og begivenhedsløse dage. Men netop derved giver dagbogen som helhed et godt indtryk af fangelivet i Vridsløselille: kosten, forholdet til fængselsbetjentene, glæden over med mellemrum at låne en bog fra biblioteket, dagligdagens afbrydelse af gudstjenester og de sjældne besøg, indkøb af kråtoak, de få breve, den detaljerede interesse for helbredet. Der er også enkelte reflektioner over livet; men i den henseende er bogen i øvrigt diskret.

Dagbogen berettiger bogen. Det øvrige, også nogle sider om det forhold, Informations redaktør Børge Outze havde til Gestapo, er for løsrevet og uklart til publicering og siger stort set ikke noget nyt, men måske nok noget, som ellers er glemt af de fleste.

Vagn Dybdahl

Flemming Madsen: *Min blå time. Erindringsbilleder*. (Bogen, 1992). 139 s.

Journalisten Flemming Madsen har tid-

ligere udgivet »erindringer« (»Så vidt jeg erindrer«, 1971). Også de var løse, ikke et fasttømret systematisk memoireværk. Når den nye bog er (selvfølgelig!) mere end almindeligt en tiltalende læsning, er det i kraft af stilistisk elegance præget af heldig pointsøgen. Der er ansats til erindringer om så vidt forskellige emner som bl.a. arbejderskær under og efter 1. verdenskrig, fester og

baller i 20'erne, internationalt fagforingsarbejde i Paris i 1930'erne, møder i TV med politikere, korrespondent i Paris i 1950'erne. Flemming Madsen kunne have fortalt meget mere og mere konkret. Det har ikke været hans hensigt, bogen er derfor heller ikke memoirer, der giver historikeren nye kildeoplysninger.

Vagn Dybdahl

REGIONAL OG LOKALHISTORIE

Thomas Bloch Ravn: *Struer. En limfjordsby i historisk profil*. (Struer Kommune, 1992). 67 s.

Da Holstebro i 1974 fejrede sit »konstruerede« 700 års jubilæum – byen er nævnt første gang i et dokument fra 1274 – udgav kommunen en såkaldt folkebog »Bro og by« på 134 sider. Struer klarer sig med nøjagtig det halve, men fylder rigtigt nok også kun 75 år. Thomas Bloch Ravn, der leder byens museum, har skilt sig udmærket fra sin opgave. Vel skatter han, ligesom også Holstebro gjorde det, til dem, der tidligere har dyrket emnet. Men han har på den anden side også været vidt omkring i ældre arkivstof, erindringer og studiesamlinger, hvorved han – i al fald for tiden før Sandfeld – får en række ting frem: fjordfiskeriet, handelen og industrien samt ikke mindst jernbanen, som gennem årene har givet Struer sin særlige profil. Byen var en jernbaneby med bestandige til- og fraflytninger. De sker stadig, men nu skyldes flygtigheden Bang & Olufsens fabrikker.

Sandfeld skrev – mesterligt – i sine to bind om perioden 1870-1917 – kulturhistorie i bred forstand. Det her er mere kontant; men det er charmerende gjort

– et hastigt rids, velskrevet og velillustreret, der sætter Struer på plads i en ny tid, men med et dækkende perspektiv bagud.

På side 11 gengives som illustration et brudstykke af et brev fra 22. juni 1589, hvori Chr. IV påbød Ludvig Munk til Kvistrup at opføre en bro over det vadested, som kaldes »Struen emellom Thy og Wendsyssell«. Ravn har – i al fald i sin tekst – ikke undret sig over den geografiske vildfarelse eller det dårlige kort i regeringskancelliet. Så må vi andre gøre det. Nordvestjylland var langt væk, hvor kongen så end opholdt sig, da brevet blev skrevet. På side 49 står Johannes Buchholtz i 1927 i anlægget og taler poetisk ved afsløringen af Anker Hoffmanns »Struerpigen« eller Vandbærerske, som hun egentlig hed. Det er forkert – året var 1929, oplyser det lokalhistoriske arkiv på forespørgsel fra en Struerføding, der kunne huske, at den lokalberømte pige blev afsløret under socialdemokraten Peder Hedegaards borgmesterskab – og i 1927 hed borgmesteren Johs. Jensen. Fejlen har Ravn formentlig fra Trap femte udgave, hvorfra den – også formentlig – er gentaget i Hardsyssels årbog 1980 under en billedserie over se-